

การจัดการความรู้ด้านการแพทย์แผนไทย โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ

บุรินทร์ นรินทร์*
ผศ.ดร.ปณิตา วรรณพิรุณ**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการความรู้ด้านการแพทย์แผนไทยโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 2 ขั้นตอน คือ 1) การพัฒนากระบวนการจัดการความรู้ด้านการแพทย์แผนไทยโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ และ 2) การประเมินกระบวนการจัดการความรู้ด้านการแพทย์แผนไทยโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการความรู้ จำนวน 2 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านการแพทย์แผนไทย จำนวน 2 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จำนวน 1 ท่าน ที่ได้จากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ รูปแบบกระบวนการจัดการความรู้ด้านการแพทย์แผนไทยโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ และแบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบฯ ที่พัฒนาขึ้น สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบฯ โดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า

1. กระบวนการจัดการความรู้ด้านการแพทย์แผนไทยโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ ประกอบด้วย องค์ประกอบของกระบวนการจัดการความรู้ด้านการแพทย์แผนไทยฯ และขั้นตอนจัดการความรู้ด้านการแพทย์แผนไทยฯ
2. กระบวนการจัดการความรู้ที่พัฒนาขึ้นในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.95) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านองค์ประกอบของกระบวนการจัดการความรู้ฯ และด้านขั้นตอนการจัดการความรู้ฯ มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก สามารถนำรูปแบบฯ ที่พัฒนาขึ้นไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ การจัดการความรู้, การแพทย์แผนไทย, เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, มหาวิทยาลัยราชภัฏ

* อาจารย์ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง จังหวัดราชบุรี

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

Abstract

The purpose of this research study was to develop the Thai Traditional Medicine Knowledge Management Model using Information Communication Technology. The process of conducting research is 1) Development of Thai tradition medicine knowledge management Model using information and communication technology for Rajabhat University. 2) Evaluation of Thai tradition medicine knowledge management Model using ICT for Rajabhat University by expert. The sample used in this study was the expert knowledge management 2 persons, the expert of Thai tradition medicine 2 persons and the expert of ICT 1 person selected by purposive sampling technique. Research tools include knowledge management Model of Thai traditional medicine using ICT for Rajabhat University and questionnaires suitability for experts. Statistics for data analysis are arithmetic mean and standard deviation.

The results of the study revealed those:

1. The Thai Traditional Medicine Knowledge Management Model using ICT ,is composed of 2 important parts first of all, The element knowledge management of Thai traditional medicine model using ICT for Rajabhat University Secondly, The procedures of Thai traditional medicine model using ICT for Rajabhat.

2. The evaluation of the model by experts the developed of knowledge management process model in the overall level of appropriation ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.95). The evaluation of element knowledge management Model and the process of knowledge management Model result is a high level. The model can be use more efficiently

Keywords: Knowledge Management, Thai Traditional Medicine, Information Communication Technology, Rajabhat University

บทนำ

จากแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ฉบับที่ 2 ของประเทศไทย (พ.ศ.2552-2556) ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนากำลังคนด้าน ICT และบุคคลทั่วไปให้มีความสามารถในการสร้างสรรค์ ผลิต และใช้สารสนเทศอย่างมีวิจารณญาณและรู้เท่าทัน เป็นยุทธศาสตร์ที่มีความสำคัญและควรเร่งดำเนินการในลำดับแรก โดยจุดเน้นของยุทธศาสตร์คือ “เร่งพัฒนากำลังคนที่มีคุณภาพและปริมาณเพียงพอที่จะรองรับการพัฒนาประเทศสู่สังคมฐานความรู้ และนวัตกรรมทั้งบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT Professionals) และบุคลากรในสาขาอาชีพต่างๆ รวมถึงเยาวชน ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ และประชาชนทุกระดับ ให้มีความรู้ความสามารถในการ

สร้างสรรค์ ผลิต และใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณธรรมจริยธรรม มีวิจรรย์ญาณ และรู้เท่าทัน (Information Literacy)” [1]

การจัดการความรู้ (KM) เป็นสิ่งที่มีมานานนับร้อยๆ ปี ตั้งแต่การถ่ายทอดความรู้และภูมิปัญญาจากคนรุ่นหนึ่งสู่รุ่นต่อไปหลายอายุคน โดยใช้วิธีธรรมชาติ เช่น พูดคุย สั่งสอน จดจำ สังเกต ซึ่งในปัจจุบันความรู้ได้กลายเป็นกุญแจสำคัญสู่ความสำเร็จ และเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าเกินกว่าที่จะปล่อยให้เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ดังนั้นการจัดการความรู้แบบวิถีธรรมชาติอย่างเดียวย่อมก้าวตามโลกไม่ทัน องค์ประกอบที่สำคัญของการจัดการความรู้ คือ คน เทคโนโลยี และกระบวนการความรู้ (Knowledge Process) โดยเฉพาะคนเป็นส่วนที่สำคัญที่สุด คือเป็นแหล่งความรู้ และเป็นผู้นำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ในส่วนของเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือที่ช่วยค้นหา จัดเก็บ แลกเปลี่ยน และนำความรู้ไปใช้ได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น ส่วนกระบวนการความรู้เป็นการบริหารจัดการเพื่อนำความรู้จากแหล่งความรู้ไปใช้เพื่อให้เกิดการปรับปรุง และนวัตกรรม [2] ในยุคปัจจุบันความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีการพัฒนาไปเป็นอันมาก การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาช่วยในการจัดการความรู้จะเป็นวิธีการที่ช่วยให้การจัดการความรู้มีรูปแบบที่หลากหลายมากขึ้น

การแพทย์แผนไทย เป็นศาสตร์ที่กำลังได้รับความสนใจและเป็นศาสตร์ที่ทำนายสำหรับบุคลากรด้านการสาธารณสุขอย่างมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีการนำศาสตร์นี้เข้าสู่ระบบบริการสุขภาพในสถานบริการสาธารณสุขของรัฐทั่วประเทศ เนื่องจากองค์ความรู้ด้านการแพทย์แผนไทยถูกละเลยในการให้บริการภาครัฐมานานนับร้อยปี การนำไปใช้ยังคงยึดหลักการสั่งสมจากประสบการณ์ของบรรพบุรุษเป็นส่วนใหญ่เนื่องจากการศึกษาวิจัยด้านวิชาการต้องใช้เวลาการศึกษานานพอสมควรในการหาข้อสรุปยืนยันด้านประสิทธิผลและความปลอดภัย รวมถึงการนำไปใช้ประโยชน์ ต้องมีการพิสูจน์ประสิทธิผลและความปลอดภัยเช่นกัน จึงเป็นเหตุให้มีคำถามเกี่ยวกับศาสตร์ด้านการแพทย์แผนไทยอยู่เสมอ [3]

การแพทย์แผนไทยมีหลักการและคุณลักษณะขององค์ความรู้และภูมิปัญญาสั่งสมกันมาแต่โบราณสืบสานและถ่ายทอดสืบต่อกันมา เพื่อการดูแล บำบัด และรักษาสุขภาพ ซึ่งผู้สนใจสามารถศึกษาทำความเข้าใจและนำไปปฏิบัติได้ในงานอาชีพและในชีวิตประจำวัน [4]

มหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 ระบุให้มีพันธกิจในการศึกษาวิจัยส่งเสริม และสืบสานโครงการอันเนื่องมาจากแนวพระราชดำริและให้มหาวิทยาลัยมีส่วนร่วมในการจัดการบำรุงรักษาการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตพื้นที่รับผิดชอบของแต่ละมหาวิทยาลัยโดยการมีส่วนร่วมในการจัดการบำรุงรักษาการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติของท้องถิ่นตนเองอยู่ในระดับหนึ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏต่าง ๆ ถือว่า การเป็นตัวจักรกลที่สำคัญในการที่จะช่วยขับเคลื่อนเรื่องนี้ร่วมกับชุมชนท้องถิ่นให้เกิดผลลัพธ์ที่ดี ถือเป็นพันธกิจอันสำคัญยิ่ง ก่อนพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏปี พ.ศ. 2547 จะประกาศใช้ มหาวิทยาลัยราชภัฏแต่ละแห่ง

ดำเนินงานภายใต้การควบคุมดูแลของสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ จึงถือว่าอยู่ในองค์กรเดียวกัน การปฏิบัติงานหลายอย่างอยู่ภายใต้แผนงาน และโครงการเดียวกัน เมื่อสถาบันราชภัฏแต่ละแห่งได้รับการยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏ และเป็นนิติบุคคลแล้ว การดำเนินโครงการหลายอย่างยังคงมีความผูกพันที่จะดำเนินงานร่วมกัน ดังเช่น โครงการวิจัยและพัฒนาระบบการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ท้องถิ่น เครื่องช่วยมหาวิทยาลัยราชภัฏปี 2548 โดยใช้มาตรการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น เครื่องช่วยมหาวิทยาลัยราชภัฏจัดแบ่งตามเขตภูมิภาคเป็น 8 ภูมิภาคด้วยกัน [6]

ดังนั้นเพื่อเป็นการอนุรักษ์ไว้ซึ่งภูมิปัญญาของแพทย์แผนไทย เพื่อให้หน่วยงานทางการแพทย์ของรัฐ ประชาชนทั่วไป รวมทั้งผู้ที่สนใจได้ใช้ประโยชน์ ผู้วิจัยจึงได้ทำการพัฒนาระบบการจัดการความรู้ด้านการแพทย์แผนไทยโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏขึ้น เพื่อเป็นการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้มีความคุ้มค่ามากที่สุด และดำรงรักษาไว้ซึ่งภูมิปัญญาของคนไทยเพื่อให้คนรุ่นต่อไปได้ศึกษาและใช้ประโยชน์ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อพัฒนาระบบการจัดการความรู้ด้านการแพทย์แผนไทยโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ขอบเขตของงานวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการความรู้ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และผู้เชี่ยวชาญด้านการแพทย์แผนไทย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการความรู้ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และผู้เชี่ยวชาญด้านการแพทย์แผนไทย ที่ได้จากการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 5 คน โดยประกอบไปด้วย

ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการความรู้ จำนวน 2 ท่าน

ผู้เชี่ยวชาญด้านการแพทย์แผนไทย จำนวน 2 ท่าน

ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จำนวน 1 ท่าน

ตัวแปร

ตัวแปรต้น คือ กระบวนการจัดการความรู้ด้านการแพทย์แผนไทยโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ตัวแปรตาม คือ ผลการประเมินความเหมาะสมของกระบวนการจัดการความรู้

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้แบ่งการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการความรู้ด้านการแพทย์แผนไทย โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ ออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

การออกแบบกระบวนการจัดการความรู้ด้านการแพทย์แผนไทยโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ ดำเนินการออกแบบใน 4 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความรู้ ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการระบบราชการ (ก.พ.ร) 7 ขั้นตอนประกอบไปด้วย 7 ขั้นตอน คือ 1 .การบ่งชี้ความรู้ (Knowledge Identification) 2. การสร้างและแสวงหาความรู้ (Knowledge Creation and Acquisition) 3. การจัดความรู้ให้เป็นระบบ (Knowledge Organization) 4. การประมวลและกลั่นกรองความรู้ (Knowledge Codification and Refinement) 5. การเข้าถึงความรู้ (Knowledge Access) 6. การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ (Knowledge Sharing) 7.การเรียนรู้ (Learning)

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการแพทย์แผนไทย ไทย ประกอบไปด้วย 1) เวชกรรมไทย 2) เกษัชกรรมไทย 3) ผดุงครรภ์ไทย 4) นวดแผนไทย

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ศึกษาบทบาทหน้าที่ของมหาวิทยาลัยราชภัฏทั้ง 41 แห่ง ตามพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 [5]

พัฒนากระบวนการจัดการความรู้ด้านการแพทย์แผนไทยโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ

นำรูปแบบของกระบวนการจัดการความรู้ฯ ที่พัฒนาขึ้น ให้อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยทำการตรวจสอบและทำการปรับปรุงแก้ไข

สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินคุณภาพของรูปแบบระบบฯ ที่พัฒนาขึ้นคือ แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบระบบฯ สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ

นำเสนอรูปแบบให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการความรู้ ด้านการแพทย์แผนไทย และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยใช้แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบฯ โดยผู้เชี่ยวชาญ โดยมีเกณฑ์ในการประเมิน คือ

5 หมายถึง มีความเห็นว่าข้อนี้เหมาะสมมากที่สุด

4 หมายถึง มีความเห็นว่าข้อนี้เหมาะสมมาก

3 หมายถึง มีความเห็นว่าข้อนี้เหมาะสมปานกลาง

2 หมายถึง มีความเห็นว่าข้อนี้เหมาะสมน้อย

1 หมายถึง มีความเห็นว่าข้อนี้เหมาะสมน้อยที่สุด

และได้กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายดังนี้

4.50-5.00 หมายถึง มีความเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุด

- 3.50-4.49 หมายถึง มีความเห็นว่าเหมาะสมมาก
 2.50-3.49 หมายถึง มีความเห็นว่าเหมาะสมปานกลาง
 1.50-2.49 หมายถึง มีความเห็นว่าเหมาะสมน้อย
 1.00-1.49 หมายถึง มีความเห็นว่าเหมาะสมน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

จากการดำเนินการวิจัยได้ผล ดังนี้
 กระบวนการจัดการความรู้ ด้านการแพทย์แผนไทยโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
 สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ มืองค์ประกอบ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กระบวนการจัดการความรู้ ด้านการแพทย์แผนไทยโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ

มหาวิทยาลัยราชภัฏ ประกอบไปด้วยมหาวิทยาลัยราชภัฏทั้ง 41 แห่ง ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547

กระบวนการจัดการความรู้ ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) 7 ขั้นตอน ประกอบด้วย

1. การบ่งชี้ความรู้ โดยทำการตรวจสอบความรู้ด้านการแพทย์แผนไทย และทำการจัดลำดับความสำคัญของการแพทย์แผนไทยในมหาวิทยาลัยราชภัฏทั้ง 41 แห่ง

2. การสร้างและแสวงหาความรู้ โดยจัดตั้งคณะทำงานเพื่อพิจารณาความรู้ด้านการแพทย์แผนไทยของมหาวิทยาลัยราชภัฏทั้ง 41 แห่ง โดยมีการรวบรวมความรู้ด้านการแพทย์แผนไทยให้อยู่ในรูปแบบของสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์

3. การจัดความรู้ให้เป็นระบบ โดยทำการรวบรวมความรู้ให้เป็นหมวดหมู่ และจัดทำฐานข้อมูล

4. การประมวลและกลั่นกรองความรู้ ขั้นตอนนี้เป็นการพัฒนาระบบการจัดการความรู้ด้านการแพทย์แผนไทยที่ได้ผ่านกระบวนการกลั่นกรองความรู้จากคณะทำงาน

5. การเข้าถึงความรู้ มีการให้ผู้ใช้เข้าถึงระบบการจัดการความรู้ด้านการแพทย์แผนไทยที่พัฒนาขึ้นโดยผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร อาทิ Website, Web board, Social Network, Streaming Media, Web-Blog

6. การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ ผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

7. การเรียนรู้ เกิดจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีองค์ประกอบ ดังนี้ 1. ฮาร์ดแวร์ 2. ซอฟต์แวร์ 3. ข้อมูล

4. ระบบสื่อสารข้อมูล 5. บุคลากร [7]

การแพทย์แผนไทย มีด้วยกัน 4 ด้าน คือ

1. เวชกรรมไทย ศึกษาเกี่ยวกับ การตรวจ การวินิจฉัย การบำบัด หรือการป้องกันโรค ด้วยกรรมวิธีการแพทย์แผนไทย [10]

2. เภสัชกรรมไทย ศึกษาเกี่ยวกับ หลักเภสัช 4 ประการ คือ 1) เภสัชวัตถุ คือ ต้องรู้จักวัตถุดิบ ธาตุยานานชนิด ที่จะนำมาใช้เป็นยารักษาโรค 2) สรรพคุณเภสัช คือ ต้องรู้จักรสและสรรพคุณของยา และวัตถุดิบ ที่จะนำมาใช้ปรุงเป็นยารักษาโรค 3) คณาเภสัช คือ ต้องรู้จักพิกัดยา คือ ตัวยาหลายสิ่ง หลายอย่าง ที่นำมาจัดไว้เป็นหมวดหมู่ 4) เภสัชกรรม คือ ต้องรู้จักการปรุงยาตามวิธีการแผนโบราณ ตลอดจนรู้จักมาตราชั่ง ตวง ของไทยและสากล [11]

3. การนวดไทย ประกอบด้วย การนวด 2 ประเภทคือ การนวดแบบราชสำนักและการนวดแบบ เซลยศักดิ์ [12]

4. ผดุงครรภ์ไทย ประกอบด้วย การเรียนรู้การตั้งครรภ์ การดูแลมารดาและทารกก่อนตั้งครรภ์ จนถึงหลังคลอด [13]

5. ระบบการจัดการความรู้ ดำเนินการพัฒนาแบบตามรูปแบบของวงจรการพัฒนาระบบงาน ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (System Development Life Cycle: SDLC) ตามขั้นตอน ดังนี้ 1. การศึกษาสภาพ 2. การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ความต้องการ 3. การออกแบบฐานข้อมูล 4. การสร้างตัวต้นแบบ 5. การติดตั้งฐานข้อมูล 6. การทดสอบฐานข้อมูล 7. การใช้ฐานข้อมูล [7]

ผลการประเมินความเหมาะสมของกระบวนการจัดการความรู้ฯ จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน สรุปได้ดังตารางที่ 1-3

ตารางที่ 1 ผลการประเมินความเหมาะสมของกระบวนการจัดการความรู้ฯ ด้านองค์ประกอบของกระบวนการจัดการความรู้ฯ

รายการประเมิน	\bar{x}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1. ด้านบุคลากร	4.28	1.12	มาก
2. ด้านเทคโนโลยี	4.40	2.00	มาก
3. ด้านกระบวนการจัดการความรู้ฯ	4.23	1.17	มาก
สรุป	4.30	1.43	มาก

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความเหมาะสมของกระบวนการจัดการความรู้ฯ ที่พัฒนาขึ้นด้านขั้นตอนจัดการความรู้ด้านการแพทย์แผนไทยโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารสำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ

รายการประเมิน	\bar{x}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1. ด้านการบ่งชี้ความรู้	4.20	0.00	มาก
2. ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้	4.30	1.00	มาก
3. ด้านการจัดการความรู้ให้เป็นระบบ	4.40	0.00	มาก
4. ด้านการประมวลและกลั่นกรองความรู้	4.13	0.58	มาก
5. ด้านการเข้าถึงความรู้	4.20	1.10	มาก
6. ด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้	4.20	0.00	มาก
7. ด้านการเรียนรู้	4.13	0.58	มาก
สรุป	4.22	0.47	มาก

ตารางที่ 3 ผลการประเมินความเหมาะสมกระบวนการจัดการความรู้ที่พัฒนาขึ้นทั้ง 3 ด้าน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1. ด้านองค์ประกอบของกระบวนการจัดการความรู้ด้านการแพทย์แผนไทยโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ	4.30	1.43	มาก
2. ด้านขั้นตอนการจัดการความรู้ด้านการแพทย์แผนไทยโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ	4.22	0.47	มาก
สรุป	4.26	0.95	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า กระบวนการจัดการความรู้ที่พัฒนาขึ้นในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.95) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้าน ประกอบด้วย ด้านองค์ประกอบของกระบวนการจัดการความรู้ และด้านขั้นตอนการจัดการความรู้ มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน ประเมินความเหมาะสมของกระบวนการจัดการความรู้ ด้านการแพทย์แผนไทยโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ พบว่า รูปแบบระบบฯ ที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมในภาพรวมทั้ง 2 ด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรพิมล ทรราชภิรมย์โชค [8] ที่พบว่าผลการประเมินกระบวนการจัดการความรู้ของหน่วยงานภาครัฐ โดยผู้เชี่ยวชาญในภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำรูปแบบฯ ที่พัฒนาขึ้นไปใช้

1. ด้านการแพทย์แผนไทย ควรจัดอบรมหรือการถ่ายทอดวิธีการทางแพทย์แผนไทยที่เน้น Tacit Knowledge ให้อยู่ในกระบวนการความรู้
2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารควรรศึกษารอบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร Smart ICT 2020 ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของการแพทย์
- 2.2 ด้านการจัดการความรู้ ควรรศึกษากระบวนการจัดการความรู้ที่เหมาะสมกับองค์กรที่จะทำการศึกษา เนื่องจากบริบทของแต่ละองค์กรมีความแตกต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

- [1] กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. (2552). *แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารฉบับที่ 2 ของประเทศไทย (พ.ศ.2552- 2556)*. สืบค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2554, สืบค้นจาก <http://www.mict.go.th/>
- [2] สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2552). *การจัดการความรู้*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- [3] กระทรวงสาธารณสุข. (ม.ป.ป). *คู่มือการดูแลสุขภาพด้วยการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก*. สืบค้นเมื่อ 3 มีนาคม 2555, สืบค้นจาก <http://www.dtam.moph.go.th/internet/dtamdownload/BookPhetThai.pdf>
- [4] เฉลิมพล เกิดมณี. (2551). *เอกสารการสอนชุดวิชาแนวคิดและทฤษฎีการแพทย์แผนไทย*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- [5] พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547.
- [6] จิตจำนง ทุมแสน และคณะ. (2549). *การจัดการการอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพทรัพยากรน้ำ และพันธุกรรมพืชอาหารพื้นเมืองในภูมิภาคตะวันตก*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- [7] พงษ์ศักดิ์ ผกามาศ. (2553). *ระบบไอซีทีและการจัดการยุคใหม่*. กรุงเทพฯ: วิตดีกรุ๊ป.
- [8] ประคอง วรรณสุต. (2542). *สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [9] พรพิมล ธรรมชาติรัมย์โชค. (2550). *การพัฒนากระบวนการจัดการความรู้สำหรับหน่วยงานภาครัฐ*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [10] สถาบันแพทย์แผนไทยเพ็ญญา. (2555). *เวชกรรมไทย 1*. สืบค้นเมื่อ 3 มีนาคม 2555, สืบค้นจาก <https://sites.google.com/site/aggiepy/-1-5>
- [11] มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2555). *หลักเกสซ์ 4 ประการ*. สืบค้นเมื่อ 3 มีนาคม 2555, สืบค้นจาก <http://student.swu.ac.th>
- [12] สถาบันการแพทย์แผนไทย. (2555). *ประเภทของการนวดไทย*. สืบค้นเมื่อ 3 มีนาคม 2555, สืบค้นจาก <http://ittm.dtam.moph.go.th>
- [13] ชมรมแพทย์แผนไทยวัดพระปฐมเจดีย์ราชวรมหาวิหาร. (2553). *หลักสูตรการผดุงครรภ์ไทย*. สืบค้นเมื่อ 3 มีนาคม 2555, สืบค้นจาก <http://www.nakronpatom08.com>

วารสารวิทยบริการ

การจัดการความรู้ด้านการแพทย์แผนไทยฯ

ปีที่ ๒๓ ฉบับที่ ๓ กันยายน-ธันวาคม ๒๕๕๕

บุรินทร์ นรินทร์ และผศ.ดร.ปณิตา วรรณพิรุณ

ประวัติผู้เขียน

- ชื่อผู้เขียน อาจารย์บุรินทร์ นรินทร์
สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง จังหวัดราชบุรี
- สถานที่ทำงาน คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
46 หมู่ 3 ตำบลจอมบึง อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี 70150
- โทรศัพท์ 081 722 0893, 032-261790
- โทรสาร 0-3226-1078
- E-mail burinnarin@hotmail.com
- สาขาวิชาที่เชี่ยวชาญ -การประยุกต์ใช้งานมัลติมีเดีย -คอมพิวเตอร์ช่วยออกแบบ
-คอมพิวเตอร์ช่วยสอน -การเขียนโปรแกรมควบคุมอุปกรณ์
- ชื่อผู้เขียน อาจารย์ ดร.ปณิตา วรรณพิรุณ
สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
- สถานที่ทำงาน ภาควิชาครุศาสตร์เทคโนโลยี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
1518 ถ.พิบูลสงคราม บางซื่อ กรุงเทพฯ 10800
- โทรศัพท์ 081 455 5741, 02 913 2500 ต่อ 3298
- โทรสาร 0 2587 8256
- E-mail panitaw@kmutnb.ac.th
- สาขาวิชาที่เชี่ยวชาญ -การวิจัยเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา -จิตวิทยาการศึกษา
-การออกแบบและพัฒนาระบบการสอน - การจัดการเรียนการสอนบนเว็บ
